R. 1921.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH
Rzeczypospolitej Polskiej

WARSZAWA. № 16. 15 lipca 1921 r.

TREŚĆ:

Ustawa

z dnia 10 czerwca 1921 roku

w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego.

Art. 1. Polski Państwowy Bank Rolny, utworzony na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 roku (Dz. Pr. № 12, poz. 134). otrzymuje nazwę „Państwowy Bank Rolny" oraz zakres działania i organizację, niniejszą ustawą i dołączonym statutem określone.

Art. 2. Bezpośrednią przełożoną władzą Państwowego Banku Rolnego jest Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego. Prawo kontroli finansowej Banku przysługuje także Ministrowi Skarbu.

Art. 3. Na kapitał zakładowy Państwowego Banku Rolnego przeznacza się ze Skarbu Państwa jako bezprocentową niewycofalną dotację, kwotę ma-

rek polskich 200.000.000, wpłaconą przez Skarb stopniowo na wniosek Dyrekcji Banku. Pierwsza rata powyższej dotacji, płatna przy otwarciu Banku, wynosić powinna najmniej 50 000.000 marek polskich.

Ponadto na pokrycie wydatków organizacyjnych Państwowego Banku Rolnego przeznacza się ze Skarbu Państwa zasiłek w kwocie 5.000.000 marek polskich, płatnych w ciągu pierwszego roku działalności Banku.

Art. 4. Państwowy Bank Rolny przejmie wszelkie aktywa i pasywa Polskiego Państwowego Banku Rolnego. Sumy, wpłacone przez Skarb Polskiemu Państwowemu Bankowi Rolnemu na kapitały zakładowy i uzupełniający, przelane zostaną do kapitału zakładowego Państwowego Banku Rolnego, sumy zaś, otrzymane na koszty organizacyjne Polskiego Państwowego Banku Rolnego, zaliczone będą na poczet zasiłku dla Państwowego Banku Rolnego z tem samem przeznaczeniem.

Art. 5. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą dekret Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 roku w przedmiocie Statutu Polskiego Państwowego Banku Rolnego (Dz. Pr. z 1919 r. № 12, poz. 134), natomiast wchodzi w życie dołączony do niniejszej ustawy i stanowiący jej część składową „Statut Państwowego Banku Rolnego”, w którego granicach Państwowy Bank Rolny przejmie wykonywanie czynności, rozpoczętych przez Polski Państwowy Bank Rolny, i przystąpi do zlikwidowania operacyj, nowym statutem nieobjętych.

Art. 6. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń powierzyć Państwowemu Bankowi Rolnemu prowadzenie likwidacyj państwowych, bądź przez Państwo gwarantowanych instytucyj finansowych, które w poszczególnych dzielnicach Rzeczypospolitej Polskiej udzielały kredytu na cele agrarne.

Nie przesądza to jednak przeznaczenia majątku, uzyskanego z likwidacyj tych instytucyj.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, z Ministrem Skarbu oraz Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w sprawach. wchodzących w zakres działalności tego ministra.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
Witos

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
T. Wilkoński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

Minister Skarbu:
Steczkowski

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:
W. Kucharski

Załącznik.

Statut
Państwowego Banku Rolnego.

ROZDZIAŁ I.
Zadania, siedziba, zakres działania i fundusze Państwowego Banku Rolnego.

Art. 1. Państwowy Bank Rolny udziela kredytu na cele, związane z naprawą ustroju rolnego Państwa i podniesieniem rolnictwa, oraz jest organem wykonawczym Rządu do spraw finansowo-kredytowych w jego działalności, skierowanej ku powyższym celom.

Art. 2. Państwowy Bank Rolny jest osobą prawną i używa w pieczęci swej godła państwowego.

Art. 3. Główną siedzibą Państwowego Banku Rolnego jest miasto stołeczne Warszawa. Oddziały i agentury Banku mogą być zakładane we wszystkich miejscowościach Rzeczypospolitej (art. 26).

Art. 4. Do zakresu działalności Państwowego Banku Rolnego należy:
1) administrowanie funduszami, przeznaczonemi do dyspozycji organów Rządu na cele parcelacyj, osadnictwa, meljoracyj rolnych oraz popierania rolnictwa w zakresie i na warunkach, niżej w art. 6—13 wyrażonych;
2) dokonywanie na własny rachunek wszelkich operacyj bankowych, z wyjątkiem spekulacyjnych, ze szczególnem uwzględnieniem kredytu krótkoterminowego na cele, wymienione w ust. 1, oraz popieranie i powoływanie do życia przedsięwzięć, związanych z naprawą ustroju rolnego i podniesieniem rolnictwa.

Art. 5. Fundusze Państwowego Banku Rolnego, oprócz powierzonych mu do administracji funduszów (ust. 1 art. 4 i art. 6), stanowią:
a) kapitał zakładowy, otrzymany od Skarbu Państwa tytułem bezprocentowej niewycofalnej dotacji w sumie 200 miljonów mkp.;
b) ogólny fundusz rezerwowy i specjalne rezerwy, które Państwowy Bank Rolny obowiązany będzie tworzyć z nadwyżek dochodów (art. 37);
c) wkłady na rachunki lokacyjne i bieżące (art. 14 ust. d.);
d) inne fundusze, które Państwowy Bank Rolny może przyjmować lub użytkować w związku z wykonaniem swych zadań.

ROZDZIAŁ II.
Administrowanie funduszami, powierzonemi przez Rząd.

Art. 6. Obowiązki Państwowego Banku Rolnego z tytułu administrowania funduszami, powierzonemi mu przez Rząd (ustęp 1 art. 4), obejmują przyznawanie, wypłacanie, nadzorowanie i ściąganie kredytów, udzielanych na zasadach, oznaczonych przez władze, powołane do dysponowania temi funduszami.

W szczególności do obowiązków Banku należy:

a) załatwianie czynności bankowych, połączonych z przygotowywaniem, wydawaniem, oprocentowaniem i umarzaniem walorów państwowych, wypuszczanych na cele, w art. 1 wyszczególnione;
b) przyjmowanie wpłat i dokonywanie wypłat, związanych z użytkowaniem specjalnych funduszów gotówkowych, na te same cele przeznaczonych;
c) wydawanie na żądanie władz dysponujących opinji w przedmiocie zasad zabezpieczenia kredytu, udzielanego przez Państwo ze środków, wymienionych powyżej w ustępach a i b;
d) inkasowanie i ściąganie od dłużników rat i wszelkich innych należności z tytułu takiego kredytu;
e) prowadzenie odrębnej księgowości dla tychże funduszów;
f) oprocentowanie pozostałości kapitałowych tych funduszów.

Art. 7. Administrację poszczególnych funduszów (ust. 1 art. 4) przekazuje się Państwowemu Bankowi Rolnemu na podstawie ustaw, uchwał lub postanowień, określających przeznaczenie tych funduszów; co do funduszów, oddanych do rozporządzenia organów Rządu przed wejściem w życie niniejszego statutu, to administrację ich powierza się Bankowi na mocy postanowień, powziętych przez władze, funduszami dysponujące, w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z władzami Banku.

O ile właściwe ustawy nie stanowią inaczej, przestrzegać należy przytem warunków, wyszczególnionych w art. 8—13 niniejszego statutu.

Art. 8. O ile chodzi o administrację funduszów gotówkowych czynności, wyszczególnione w art. 6, Państwowy Bank Rolny podejmować może tylko łącznie z przejęciem w całości lub w części do swej kasy lub na swój rachunek funduszu, ulegającego administracji bankowej, i tylko do wysokości przejętych w ten sposób sum.

Funduszami, przejętemi przez Polski Państwowy Bank Rolny przed ogłoszeniem niniejszego statutu, Państwowy Bank Rolny będzie administrować według przepisów i instrukcyj, obowiązujących uprzednio przy przejęciu tych funduszów.

Art. 9. Ogólne warunki udzielania kredytu z funduszów, przez Bank administrowanych, oraz jego osobowe i rzeczowe przeznaczenie ustanawia władza, dysponująca funduszem.

Art. 10. Tryb i sposób zabezpieczania i wydawania pożyczek i innych wypłat, dokonywanych z funduszów, pozostających w administracji Banku, oraz tryb inkasowania i ściągania należności od dłużników określają co do każdego funduszu właściwe ustawy lub rozporządzenia władzy dysponującej, w braku zaś ich stosować należy przepisy, ustanowione poniżej dla takich samych operacyj, prowadzonych na własny rachunek Banku (art. 16 — 20).

Art. 11. Obowiązek oprocentowania pozostałości kapitałowych (ust. f art. 6) ciąży na banku tylko względem tych sum, które władza, rozporządzająca funduszem, w porozumieniu z Dyrekcją Banku odda mu do dyspozycji na termin z góry określony. Stopę procentową określa Bank każdorazowo po porozumieniu się z władzą, dysponującą funduszem, oraz z Ministrem Skarbu.

Art. 12. Na pokrycie wydatków, związanych z administracją funduszów, powierzonych Państwowemu Bankowi Rolnemu (ust. 1 art. 4), Bank

pobiera od dłużników na swoje dobro dodatek administracyjny w wysokości, jaką określać będzie Rada Nadzorcza Banku na wniosek Dyrekcji.

Art. 13. W terminie, ustanowionym do zamknięcia własnych rachunków Państwowego Banku Rolnego (art. 36), następuje zamknięcie rachunków funduszów, administrowanych przez Bank. Po rozpatrzeniu i przyjęciu przez Radę Nadzorczą Dyrekcja przesyła te zamknięcia władzy, dysponującej funduszem, która zatwierdza je po porozumieniu się z Ministrem Skarbu. W ten sam sposób rozstrzyga się o przeznaczeniu czystych zysków lub o pokryciu strat każdego ze wspomnianych funduszów, zgodnie z obowiązującemi w tej mierze przepisami.

ROZDZIAŁ III.

Operacje na własny rachunek Banku.

Art. 14. Do zakresu działania Państwowego Banku Rolnego należy prowadzenie na własny rachunek wszelkich, z wyjątkiem spekulacyjnych, operacyj bankowych, potrzebnych do osiągnięcia celów, wskazanych w art. 1 i 4, i w szczególności:

a) zasilanie kredytem na cele obrotowe organizacyj parcelacyjnych, osadniczych, meljoracyjnych i innych, mających na celu popieranie rolnictwa, a nie mających charakteru spekulacyjnego, jak również branie udziału w ich kapitałach zakładowych;
b) udzielanie kredytu związkom samorządnym, stowarzyszeniom spółdzielczym oraz związkom kredytowym na cele, związane z zadaniami Banku;
c) udzielanie pojedyńczym osobom kredytu bankowego na potrzeby, związane z parcelacją, komasacją i podniesieniem rolnictwa;
d) przyjmowanie wkładów bankowych na oprocentowanie ze specjalnem uprzywilejowaniem instytucyj, wskazanych w ust. a i b;
e) wszelkie inne czynności bankowe w zakresie, potrzebnym do wykonania oraz zabezpieczenia operacyj, wymienionych w ust. a—d, lub czynności, będące w związku z powyższemi operacjami. Operacyj, nie zgodnych z celami, wskazanemi w art. 1 i 4, Państwowy Bank Rolny dokonywać nie może.

Art. 15. Państwowy Bank Rolny może uczestniczyć w kapitałach zakładowych tych organizacyj parcelacyjnych, osadniczych, meljoracyjnych i innych, mających na celu popieranie rolnictwa (ust. a art. 14), o ile one:

1) nie mają celów spekulacyjnych;
2) rozwijają działalność ogólniejszego znaczenia;
3) współdziałają z Głównym Urzędem Ziemskim lub Ministerstwem Rolnictwa i Dóbr Państwowych w wykonaniu ich zadań i
4) zapewnią Państwowemu Bankowi Rolnemu dostateczny wpływ na bieg ich działalności i interesów.

Udział Banku nie może przekraczać $^1/_4$ kapitału zakładowego, istotnie wpłaconego przez uczestników organizacji. Ogólna suma takich udziałów Banku nie może przewyższać $^1/_4$ kapitału zakładowego Banku.

Art. 16. Przy udzielaniu przez Państwowy Bank Rolny kredytu Dyrekcja Banku ma obowiązek ustanawiać takie warunki, aby kredyt ten był dostatecznie zabezpieczony.

Art. 17. W przedmiocie trybu czynności hipotecznych, związanych z zabezpieczeniem kredytu, udzielanego przez Państwowy Bank Rolny, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego i Ministrem Skarbu ma prawo wydawać specjalne przepisy i instrukcje.

Art. 18. Przy zabezpieczaniu kredytu, udzielanego przez Państwowy Bank Rolny, zastawem papierów wartościowych lub ruchomości, obowiązywać będą przepisy, stosowane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową przy operacjach lombardowych.

Art. 19. Od nieuiszczonych w terminie należności Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać odsetki zwłoki w wysokości, jaką określi Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej Banku.

Każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały miesiąc.

Art. 20. Bank przesyła wszelkie zawiadomienia lub wezwania za pośrednictwem urzędów administracyjnych albo pocztą. Za dowód doręczenia służy potwierdzenie właściwego urzędu lub kwit zwrotny poczty.

Egzekucja należności z tytułu kredytu, przyznanego przez Państwowy Bank Rolny, odbywa się trybem, przewidzianym dla egzekucyj bezspornych należności skarbowych.

Art. 21. Ogólna suma wkładów (art. 14 ust. d), przyjętych przez Bank na oprocentowanie, nie może przewyższać pięciokrotnej sumy jego kapitału zakładowego łącznie z rezerwami.

Zasadnicze stopy oprocentowania wkładów ustanawia Rada Nadzorcza Banku, a zatwierdza Minister Skarbu.

ROZDZIAŁ IV.

Organizacja Banku.

Art. 22. Bezpośrednią przełożoną władzą Państwowego Banku Rolnego jest Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego. Prawo kontroli finansowej Banku przysługuje także Ministrowi Skarbu.

Kierownictwo sprawami Banku należy do Dyrekcji i Rady Nadzorczej.

Art. 23. Skład Rady Nadzorczej jest następujący:

a) Prezes i Wiceprezes Rady, mianowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek, przedstawiony Radzie Ministrów przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz z Ministrem Skarbu;

b) trzej członkowie, mianowani przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;

c) dwaj członkowie, mianowani przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

d) dwaj członkowie, mianowani przez Ministra Skarbu.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego i Ministrowie Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Skarbu zamianują ponadto trzech zastępców członków Rady Nadzorczej, każdy po jednym zastępcy.

Okres urzędowania zarówno Prezesa i Wiceprezesa, jak innych członków Rady Nadzorczej i ich zastępców, oznacza się na trzy lata, z wyjątkiem okresu urzędowania pierwszego składu Rady Nadzorczej, który ustala się:

dla Prezesa Rady i dla dwóch członków — po jednym z kategoryj, oznaczonych ustępami b i c — na lat 5, dla trzech zaś członków — po jednym z pośród wymienionych pod b, c i d — na lat 4. Prezesa, wiceprezesa oraz innych członków Rady i ich zastępców mianować można ponownie.

Art. 24. Rada Nadzorcza rozpoczyna swe czynności w terminie, ustanowionym przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zwyczajne posiedzenia Rady odbywają się conajmniej raz na kwartał, nadzwyczajne — zwołuje Prezes Rady w miarę potrzeby z własnej inicjatywy lub na żądanie Dyrekcji Banku, Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego albo conajmniej 4 członków Rady.

Art. 25. Do ważności uchwał Rady potrzeba zawiadomienia o posiedzeniu wszystkich członków Rady i obecności na posiedzeniu conajmniej pięciu. Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Członkowie Dyrekcji Banku mają prawo brać udział we wszystkich posiedzeniach Rady Nadzorczej z głosem doradczym.

Art. 26. Do Rady Nadzorczej należy rozważanie spraw, związanych z całokształtem działalności Państwowego Banku Rolnego, piecza nad całością majątku Banku i funduszów mu powierzonych oraz kontrola nad działalnością Dyrekcji.

W szczególności do zakresu Rady Nadzorczej należą sprawy następujące:

I. Rozpoznawanie i przedstawianie do zatwierdzenia Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego wniosków w przedmiocie:

1) uzupełnienia lub zmiany statutu;
2) wydawania rozporządzeń lub przepisów wykonawczych, regulaminów oraz instrukcyj;
3) otwierania oraz zwijania oddziałów i agentur Banku;
4) mianowania członków komitetu dyskontowego (art. 31);
5) projektów budżetu;
6) zatwierdzenia sprawozdań i bilansów rocznych Państwowego Banku Rolnego, przeznaczenia zysków lub pokrycia strat (art. 36 — 38);
7) nabywania i zbywania nieruchomości;
8) uchylenia zarządzeń Dyrekcji, niezgodnych z ustawami lub ze statutem Banku (art. 27).

Wnioski w sprawach, wymienionych w ustępach 1, 5 i 6, Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

II. Uchwalanie wniosków Dyrekcji w przedmiocie:

1) lokowania kapitałów Banku w instytucjach prywatnych, o ile chodzi o lokatę w jednej instytucji kwoty ponad pięć miljonów marek;
2) udziału Państwowego Banku Rolnego w kapitałach zakładowych, organizacji, wymienionych w art. 15;
3) ustanawiania norm oprocentowania i innych warunków stosowanych:

a) przy przyjmowaniu lokat i wkładów, b) przy udzielaniu kredytu na własny rachunek Banku oraz c) przy dokonywaniu przez Bank operacyj pośredniczących i wszelkich innych, przez statut dozwolonych, o ile nie są one ustalone w regulaminie, rozporządzeniach lub przepisach wykonawczych Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego;

4) przyznawania kredytu w wysokości, przekraczającej normę, ustanowioną w art. 30 ust. d;
5) uchylania rozporządzeń Prezesa Rady Nadzorczej, wstrzymującej wykonanie zarządzeń Dyrekcji (art. 27 ust. 2).

III. Inne sprawy, przedłożone przez Dyrekcję lub przekazane Radzie do rozpoznania, czy zdecydowania, na mocy regulaminu lub specjalnego rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 27. Prezes Rady ma prawo każdego czasu wglądać we wszystkie czynności Banku, badać jego książki, dokumenty i akta, przeprowadzać skontra kasowe, żądać wszelkich wyjaśnień i w miarę potrzeby do udziału w tych czynnościach powoływać rzeczoznawców lub członków Rady Nadzorczej.

Wykonanie uchwały Dyrekcji, uznanej przez siebie za niezgodną z ustawami lub ze statutem Banku, Prezes Rady Nadzorczej ma prawo wstrzymać do decyzji Rady Nadzorczej, która powinna być w tym wypadku zwołana w ciągu najbliższych dni siedmiu. Wnioski Rady Nadzorczej o uchylenie zarządzeń Dyrekcji podlegają zatwierdzeniu Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 28. Dyrekcję Państwowego Banku Rolnego stanowia mianowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Dyrektor Naczelny oraz trzej Dyrektorowie.

Wnioski nominacyjne do Rady Ministrów w przedmiocie mianowania Dyrektora Naczelnego i wszystkich trzech Dyrektorów przedstawia Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz z Ministrem Skarbu.

Ponadto Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego mianuje dwóch zastępców Dyrektorów z grona wyższych urzędników Banku.

Dyrektora Naczelnego zastępuje jeden z Dyrektorów, któremu zastępstwo to powierza Dyrektor Naczelny na czas nieobecności, nie przekraczającej jednego miesiąca; w razie dłuższej nieobecności Dyrektora Naczelnego zastępcę wyznacza Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego.

Art. 29. Do ważności uchwał Dyrekcji potrzebna jest obecność na posiedzeniu wszystkich czterech członków Dyrekcji lub ich zastępców.

Regulamin określi, jakie sprawy wymagają kolegjalnego załatwienia i uchwały Dyrekcji.

Uchwały zapadają większością głosów, w razie równości głosów przeważa głos Naczelnego Dyrektora lub zastępującego go Dyrektora.

Dokumenty, zobowiązujące Bank, powinny być podpisywane przez dwóch członków Dyrekcji lub ich zastępców, albo przez jednego członka Dyrekcji lub zastępcę łącznie z jednym z urzędników, upoważnionych do podpisu za Bank (prokurzystów).

Art. 30. Dyrekcja zarządza bezpośrednio sprawami Banku, reprezentuje Bank wobec władz i osób trzecich oraz samodzielnie decyduje i załatwia wszelkie sprawy, związane z działalnością Banku, o ile na mocy statutu nie są one przekazane do kompetencji Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego lub Rady Nadzorczej.

W szczególności do zakresu jej działania należy:

a) nadawanie prawidłowego biegu działalności Państwowego Banku Rolnego, oraz ścisłe przestrzeganie wszelkich przepisów prawnych, rozporządzeń i instrukcyj;
b) przedwstępne rozważanie wszelkich wniosków, przedstawianych Radzie Nadzorczej do decyzji;

c) zestawianie bilansów i układanie budżetu oraz sprawozdań rocznych;
d) przyznawanie wszelkich kredytów, zabezpieczonych hipotecznie lub zastawom, oraz kredytów, nie mających rzeczowego zabezpieczenia — każdorazowo do wysokości 500.000 marek polskich;
e) prowadzenie spraw sądowych Banku i egzekucyj;
f) bezpośrednie kierownictwo i nadzór dyscyplinarny nad personelem bankowym;
g) przyjmowanie i zwalnianie urzędników i niższych funkcjonarjuszów Banku zgodnie z regulaminem;
h) wykonywanie wszystkich spraw i czynności, powierzonych Dyrekcji przez regulamin.

Art. 31. W celu oceniania weksli, podawanych Bankowi do dyskonta, oraz w celu udzielania opinji w przedmiocie zgłoszeń o kredyt, niezabezpieczony hipotecznie lub zastawem, może być utworzony z rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego na wniosek Rady Nadzorczej komitet dyskontowy, składający się z trzech członków, powołanych przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z pośród kandydatów, wskazanych przez centralne organizacje rolnicze oraz spółdzielcze instytucje kredytowe.

Tryb urzędowania komitetu dyskontowego określi regulamin.

Art. 32. Urzędnicy Banku są urzędnikami państwowymi.

Zasadniczy etat stałych urzędników Państwowego Banku Rolnego zatwierdza Rada Ministrów na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego, przedstawiony w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Członkowie Dyrekcji i ich zastępcy oraz urzędnicy Banku poza poborami, przywiązanemi do posiadanych stopni służbowych, mogą otrzymywać specjalne dodatki według norm, ustanowionych zasadniczo przez Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Zarówno członkowie Dyrekcji, jak urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze Banku otrzymują wynagrodzenie z budżetu Banku.

ROZDZIAŁ V.

Rachunkowość, sprawozdania, rezerwy.

Art. 33. Rokiem administracyjnym Banku jest rok kalendarzowy. W razie ustalenia innego okresu rocznego dla administracji państwowej, może Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu ten sam okres czasu ustanowić jako rok administracyjny Państwowego Banku Rolnego.

Art. 34. Na 6 tygodni przed upływem roku administracyjnego Dyrekcja powinna przygotować i przedstawić Radzie Nadzorczej do uchwalenia preliminarz wydatków i dochodów Banku na rok następny; uchwały swe Rada Nadzorcza przedstawia najpóźniej na trzy tygodnie przed rozpoczęciem nowego roku administracyjnego Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego, który je zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 35. Kredyty dodatkowe na wydatki, nieprzewidziane w budżecie, wymagają zatwierdzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego oraz zgody Ministra Skarbu.

Art. 36. Za każdy miniony rok administracyjny Dyrekcja sporządza zamknięcie rachunkowe oraz bilans Banku i przed upływem pierwszego półrocza następnego roku przedstawia je Radzie Nadzorczej do sprawdzenia.

Rada Nadzorcza, sprawdziwszy zamknięcie rachunków i bilans, uchwala wnioski co do ich zatwierdzenia oraz użycia czystego zysku lub pokrycia wykazanej straty i wnioski te przedstawia Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego, który je zatwierdza w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37. Z czystego zysku, wykazanego w zatwierdzonym bilansie, przeznacza się połowę na ogólny fundusz rezerwowy. Druga połowa czystego zysku może być przeznaczona na specjalne rezerwy bankowe lub na zasilanie ogólnego funduszu rezerwowego (art. 5 ust. b), albo też na zasilanie specjalnych funduszów Głównego Urzędu Ziemskiego na cele parcelacyj, komasacyj i osadnictwa.

Obowiązek uzupełnienia ogólnego funduszu rezerwowego trwa, dopoki fundusz ten nie osiągnie conajmniej 50% kapitału zakładowego Banku. Ogólny fundusz rezerwowy w swej maksymalnej wysokości nie może przekroczyć sumy kapitału zakładowego. Ogólny fundusz rezerwowy powinien być odrębnie administrowany i lokowany w papierach państwowych lub za zgodą Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego w inny sposób, należycie zabezpieczający całość funduszu.

Art. 38. O ile zamknięcie rachunkowe wykazuje stratę, która nie znajduje zupełnego pokrycia ani w specjalnych rezerwach, ani w ogólnym funduszu rezerwowym, strata ta może być pokryta z kapitału zakładowego na zasadzie decyzji Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego, powziętej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

W tym wypadku przedstawia się Sejmowi na najbliższem jego posiedzeniu sprawozdanie i wniosek o uzupełnienie ze Skarbu kapitału zakładowego Banku do poprzedniej wysokości.

Art. 39. Regulamin Państwowego Banku Rolnego wyda Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Skarbu na wniosek Rady Nadzorczej Banku.

(Dziennik Ustaw № 59 z dn. 12.VII 1921 r. poz. 369).

Ustawa

z dnia 21 czerwca 1921 r.

w przedmiocie rewizji likwidacji serwitutów pastwiskowych w dobrach b. Komory arcyksiążęcej na Śląsku Cieszyńskim.

Art. 1. Ugody, zawarte po dniu 31 grudnia 1852 r. w przedmiocie serwitutów, tudzież orzeczenia Komisyj Serwitutowych, wydane w toku postępowania, wdrożonego na podstawie patentu cesarskiego z dnia 5 lipca 1853 r. (Austr. Dz. Ust. № 130), uznaje się za bezskuteczne o tyle, o ile przedmiotem ich były położone w granicach Rzeczypospolitej Polskiej nieruchomości b. Komory arcyksiążęcej w Cieszynie, które były dawniej obciążone serwitutami pastwiskowemi, a przy likwidacji przypadły b. Komorze arcyksiążęcej w Cieszynie, jako wolne od serwitutów.

Art. 2. Serwituty, których dotyczy art. 1, ulegają likwidacji na zasadach następujących:

1) podstawą do wyznaczenia ekwiwalentu jest rozmiar użytkowania, przysługującego szałaśnikom na podstawie stanu z końca r. 1852 w myśl nadań i zawartych ugód, zwłaszcza zaś w myśl ugody z r. 1800;
2) przy wyznaczeniu ekwiwalentu będzie wliczony ten ekwiwalent, który uprawnieni szałaśnicy już otrzymali na podstawie patentu cesarskiego z r. 1853;
3) uzupełnienie ekwiwalentu nastąpi z gruntu ongi służebnego, o ile grunt ten obecnie stanowi pastwisko, łąkę lub ziemię orną.

Gdyby jednak grunt ongi służebny był obecnie zalesiony, będzie jako ekwiwalent wyznaczone pastwisko, łąka lub ziemia orna o tej samej wartości użytkowej, co pastwisko na tym samym gruncie założone, albo też przestrzeń pokryta lasem, przyczem właściciel będzie obowiązany w przeciągu lat trzech od wydania orzeczenia wyciąć i wywieźć drzewo.

Gdyby ze względu na kulturę krajową wycięcie lasu okazało się niewskazanem, wówczas ekwiwalent będzie oznaczony w lesie wraz z drzewostanem lub w gotówce.

4) Wyznaczenie ekwiwalentu nastąpi na zasadach, ustalonych w art. 30 ustawy z dn. 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. Ust. Rz. P. № 42, poz. 249).

Art 3. Ekwiwalent, oznaczony w myśl art. 2, stanowi własność spółek szałaśniczych, których organizację określi osobna ustawa.

Jako pierwsi członkowie wchodzą do spółki obecni posiadacze tych gospodarstw, którym przed likwidacją serwitutów w myśl patentu cesarskiego z dnia 5 lipca 1853 r. przysługiwało prawo korzystania z danego serwitutu pastwiskowego.

Art. 4. Komisja, złożona z delegata Głównego Urzędu Ziemskiego, jako przewodniczącego, i z trzech członków, a mianowicie z przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Towarzystwa Rolniczego w Księstwie Cieszyńskiem ustali, kto i w jakich rozmiarach jest uprawniony, i wyznaczy ekwiwalent w myśl art. 2.

Do komisji tej należy również zorganizowanie spółek szałaśniczych, wyznaczenie obszaru dla poszczególnych spółek, jakoteż ustalenie pierwszych ich członków.

Od orzeczenia komisji przysługuje prawo odwołania się w terminie 30 dni od dnia następnego po doręczeniu decyzji do Głównej Komisji Ziemskiej.

Art. 5. Prawomocne orzeczenie komisji stanowi tytuł wpisu hipotecznego. Wykonanie orzeczenia należy do Okręgowego Urzędu Ziemskiego.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wykonanie jej porucza się Prezesowi Głównego Urzędu Ziemskiego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Ministrem Sprawiedliwości.

Marszałek: *Trąmpczyński*

Prezydent Ministrów: *Witos*

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego: *T. Wilkoński*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych: *Raczyński*

Minister Sprawiedliwości: *Sobolewski*

(Dziennik Ustaw № 59 z dn. 12.VII 1921 r. poz. 373).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 22 czerwca 1921 roku

w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawy z dnia 9 lipca 1920 roku o aprowizacji na rok gospodarczy 1920—1921 (Dz. Ust. Rz. P. № 56, poz. 348) na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty: grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego, oraz w przedmiocie zniesienia ograniczeń w obrocie towarowym z powiatami wschodniemi Rzeczypospolitej Polskiej.

Na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1921 r. o unormowaniu stanu prawno-politycznego na ziemiach, przyłączonych do obszaru Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminaryjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12 października 1920 r. (Dz. U. Rz. P. № 16. poz. 93)— zarządza się co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą ustawy z dnia 9 lipca 1920 roku o aprowizacji na rok gospodarczy 1920/21 (Dz. U. Rz. P. z r. 1920 № 56, poz. 348), o ile chodzi o postanowienie art. 5 tejże ustawy, rozciąga się na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty grodzieński, wołkowyski i białowieski województwa białostockiego.

§ 2. W związku z postanowieniem § 1 znosi się rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich, dotyczące wywozu i przywozu towarów z obszarów i do obszarów podległych władzy Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich (Dz. Urz. Z. C. Z. Wsch. № 8, poz. 52 z 1919 r.) i rozporządzenie Komisarza Naczelnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego, dotyczące wywozu i wwozu towarów z obszarów i do obszarów podległych władzy Zarządu Cywilnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego (Dz. Urz. Z. C. Z. Woł. i Fr. Pod. № 6. poz. 100 z r. 1920).

§ 3. Wszystkie towary, których obrót wewnętrzny nie jest normowany przez Ministra Aprowizacji w myśl ustępu 2 art. 5 wyżej powołanej ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. (Dz. U. Rz. P. № 56, poz. 348), mogą być bez wszelkich ograniczeń wywożone i przywożone z obszarów i na obszary, oznaczone w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Postanowienia § 3 nie dotyczą majątku wojskowego i zdobyczy wojennej.

§ 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Aprowizacji oraz Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Aprowizacji:
w z. *Stoiński*

Minister Przemysłu i Handlu:
S. Przanowski

(Dz. Ust. № 60 z dnia 14.VII. 1921 r. poz. 379).

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 30 czerwca 1921 roku

o dodatkach reprezentacyjnych i dodatkach za kierownictwo dla urzędników państwowych.

Na zasadzie art. 11 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. № 65, poz. 429) oraz w uzupełnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1920 r. o dodatkach reprezentacyjnych i dodatkach za kierownictwo dla urzędników państwowych (Dz. U. R. P. № 97, poz. 638) zarządza się co następuje:

§ 1. Przez czas trwania wyjątkowych wojną wywołanych warunków ekonomicznych zmieniać się będzie wysokość dodatku na koszty reprezentacyjne oraz dodatku funkcyjnego za kierownictwo, ustalona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dn. 4 października 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 97, poz. 638) w stosunku, w jakim pozostaje każdorazowy mnożnik dodatku drożyźnianego dla miejscowości klasy pierwszej do mnożnika 150 (stu pięćdziesięciu).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1921 r.

Prezydent Ministrów:
Witos

Minister Skarbu:
Steczkowski

(Dz. Ust. № 62 z dn. 15.VII poz. 385).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 19 czerwca 1921 roku

w przedmiocie ustanowienia egzaminu dla kandydatów na wyższe stanowiska służby meljoracyjnej w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Na mocy art. 27 dekretu z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. z 1918 r. № 1, poz. 1), po porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zarządzam, co następuje:

§ 1. Kandydaci na wyższe stanowiska w służbie meljoracyjnej w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych, nie posiadający dyplomów wyższych zakładów naukowych, winni składać specjalne egzaminy kwalifikacyjne.

§ 2. Przy wydziale meljoracyj rolnych Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych zostaje w tym celu utworzona komisja egzaminacyjna dla kandydatów na urzędy VII i wyższej kategorji.

§ 3. Komisja egzaminacyjna składa się z naczelnika wydziału meljoracyjnego, jako przewodniczącego, potrzebnej ilości członków, zamianowanych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z pośród urzędników tego Ministerstwa, oraz przedstawiciela Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. Egzaminy w terminach, oznaczanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, podawanych do wiadomości publicznej w gazecie urzędowej, odbywają się za opłatą 300 mk. jednorazowo.

§ 5. Od przystępujących do ogzaminu kandydatów wymagane jest przedstawienie:

a) curiculum vitae (własnoręcznego krótkiego życiorysu);
b) świadectwa ukończenia szkoły średniej ogólno-kształcącej lub specjalnej;
c) świadectwa conajmniej 5-letniej praktyki w swoim zawodzie.

§ 6. O dopuszczeniu do egzaminu rozstrzyga Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych

§ 7. Egzamin ma na celu zbadanie zasobu wiedzy kandydata pod względem teoretycznym i praktycznym oraz jego zdolności orjentacyjnych i twórczych przy opracowaniu projektów; dlatego egzamin ustny winno poprzedzić wykonanie przez kandydata krótkiego elaboratu, polegającego na opracowaniu w zarysach ogólnych jakiegoś projektu meljoracyj rolnych.

§ 8. W razie wykazania niedostecznych wiadomości, kandydat może być dopuszczony do egzaminu powtórnego, na podstawie decyzji komisji egzaminacyjnej w terminie przez nią ustalonym.

§ 9. Szczegółowy program i regulamin egzaminu będą unormowane w przepisach specjalnych.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński.

(„Monitor Polski" № 150 z dnia 6.VIII. 1921 r).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych

z dnia 30 czerwca 1921 r.

w przedmiocie zniesienia państwowego zarządu nad dobrami Lanckorona-Izdebnik b. arcyksięcia Rajnera, względnie Salwatora Habsburgów.

Ustanowienie na podstawie punktu 3 art. 1 i punktu a art. 2 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 roku w przedmiocie zarządu państwowego (Dz. Pr. P. P. № 21, poz. 67) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 3 kwietnia 1919 r. („Monitor Polski" № 81 z dnia 9 kwietnia 1919 r.) — zarząd państwowy nad dobrami Lanckorona-Izdebnik, należącemi do arcyksiążąt Rajnera, względnie Salwatora Habsburgów, a znajdu-

jącemi się na obszarze Państwa Polskiego, znoszę z dniem 30 czerwca 1921 roku, przy jednoczesnem przekazaniu wzmiankowanych dóbr ich prawym właścicielom.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Raczyński.

(„Monitor Polski" № 154 z dnia 11/VII. 1921 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Robót Publicznych i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 27 maja 1921 r., w przedmiocie zarządu budynków i placów państwowych.

Na mocy art. 1 i 6 Ustawy z d. 29 kwietnia 1919 r. o organizacji i zakresie działania Ministerstwa Robót Publicznych (Dz. P. P. № 39, poz. 283), zarządza się co następuje:

§ 1. Budowa, utrzymanie i zarząd wszelkich budynków państwowych oraz zarząd i utrzymanie zajętych na potrzeby państwowe budynków prywatnych, z wyjątkiem państwowych, budynków kolejowych, górniczych i strategicznych, wraz z placami, na których te budynki stoją, należy do Ministra Robót Publicznych.

Do Ministra Robót Publicznych należy również zarząd tych niezabudowanych terenów państwowych, które w porozumieniu Ministra Robót Publicznych i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych przeznaczone będą na cele polityki budowlanej.

§ 2. Pod zarządem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych pozostają zabudowania w państwowych dobrach ziemskich i lasach, jako przynależności pomienionych dóbr i lasów, z zapewnieniem ze strony Ministerstwa Robót Publicznych niezbędnej pomocy technicznej w wypadkach wznoszenia budowli nowych, oraz przeróbki istniejących.

§ 3. Sprawy nabywania, względnie zbywania pod różnemi tytułami budynków i placów państwowych, rozstrzygane będą zgodnie z obowiązującemi w tej mierze przepisami specjalnemi.

§ 4. Celem umożliwienia Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Pańswowych zaprowadzenia i utrzymywania inwentarza nieruchomego majątku państwowego, Ministerstwo Robót Publicznych co do znajdujących się pod jego zarządem nieruchomości państwowych udzielać będzie żądanych informacyj, planów i dokumentów, o dokonanych zaś budowlach nowych i przeróbkach w budowlach istniejących zawiadamiać będzie Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w terminach półrocznych w końcu czerwca i grudnia.

§ 5. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z d. 17 września 1919 r., w przedmiocie przejęcia zarządu budynków i placów państwowych („Monitor Polski" № 21б) uchyla się.

Minister Robót Publicznych:
G. Narutowicz

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

(„Monitor Polski" № 155 z dnia 12.VII. 1921 r.)

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

z dnia 30 czerwca 1921 r.

w przedmiocie opłat za prace przy badaniach, przeprowadzanych na żądanie osób prywatnych przez Instytut Torfowy przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Na podstawie art. 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1919 r. w przedmiocie utworzenia Instytutu Torfowego (Dz. P. P. P. № 34, poz. 271) zarządzam, co następuje:

§ 1. Za prace, dokonywane na żądanie osób prywatnych, Instytut torfowy pobiera opłaty, ustalone w następujących paragrafach:

§ 2. Instytut torfowy udziela informacji bezpłatnie. Porady fachowe ustne podlegają opłacie: za pierwszy kwadrans mk. 500, za każdy następny rozpoczęty po mk. 300.

§ 3 Wszelkie objaśnienia, projekty techniczne, oraz wskazówki więcej szczegółowe, które wymagają odpowiedniego opracowania, udzielane na piśmie na skutek osobistych zgłoszeń, lub zapytań pisemnych, podlegaja opłacie, stosownie do porozumienia od mk. 500.

§ 4. Za każdy wyjazd rzeczoznawców Instytutu torfowego na torfowisko, dla dokonania badań i wydania fachowej opinji, pobiera się opłate mk. 3000.

Oprócz tego Instytut torfowy otrzymuje zwrot wszelkich kosztów podróży, ponoszonych przez delegowanych rzeczoznawców jak też i unormowanych dla nich dziennych djet.

§ 5. Prace laboratoryjne, jak: analizy chemiczne, kalorymetryczne, botaniczne i oznaczenia fizykalnych własności torfu, płatne są oddzielnie według norm następujących:

a) oznaczenie wody hygroskopijnej mk. 100;
b) oznaczenie popiołu mk. 100;
c) oznaczenie azotu mk. 300;
d) oznaczenie siarki mk. 400;
e) próba na skoksowanie, z oznacz. wody i popiołu mk. 250;
f) określenie wartości ogrzewalnej torfu przez spalenie w kalorymetrze, łącznie z oznaczeniem wody i popiołu mk. 600;

g) analiza pierwiastkowa torfu, z oznaczeniem tylko węgla i wodoru mk. 600;
h) kompletna analiza pierwiastkowa, z oznaczeniem węgla, wodoru, siarki, tlenu, łącznie z azotem, wody i popiołu mk. 1000;
i) oznaczenie nasiąkliwości torfu ściółkowego dla wody mk. 200;
j) oznaczenie pochłanialności torfu dla gazów mk. 300;
k) określenie botaniczne składu torfu od 100 do 500 mk.;
l) zupełna analiza torfu, dla celów rolniczych, mianowicie: oznaczenie wody, popiołu, kwasu fosforowego, tlenu, potasu, azotu, tlenku wapnia, części nierozpuszczalnych w kwasie solnym i związków szkodliwych dla roślin (siarki i tlenku żelaza) mk. 2000;
m) określenie ciężaru objętościowego torfu mk. 100;
n) określenie pożywnych dla roślin składników torfu, jako to: kwasu fosforowego, wapnia, tlenku potasu i azotu mk. 1000;
o) badania podłoża mineralnego torfowisk, ewentualnie gruntów, które mają służyć jako przykrycie przy uprawie torfowisk mk. 1000;
p) oznaczenie twardości wody stałej i przejściowej mk. 200;
r) oznaczenie sumy składników stałych w wodzie mk. 400;
s) kompletna analiza wody źródlanej, rzecznej i gruntowej z torfowisk, oraz pochodzącej z drenów mk. 1500;
t) kompletna analiza marglu łąkowego mk. 800;
u) analiza rud łąkowych od 300 do 800 mk.

§ 6. Instytut torfowy nie podejmuje się wykonania planów odwadniania dla eksploatacji technicznej lub rolnej torfowisk.

§ 7. Jeżeli skutkiem braku robotników praca na torfowisku zostanie na pewien czas wstrzymana, stracony z tego powodu czas pracowników Instytutu torfowego liczy się tak, jak przy pracy normalnej.

§ 8. Strony zainteresowane, zgłaszając się do Instytutu torfowego o przeprowadzenie badań torfowisk, względnie o wydanie odnośnej opinji, winni równocześnie złożyć pisemną deklarację co do zwrotu wszelkich kosztów, z temi pracami złączonych.

§ 9. Należności, przypadające Instytutowi torfowemu za dokonane prace, winny być uiszczone w ciągu 14 tu dni, po dostarczeniu wyników badań i odnośnych rachunków.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej w dniu ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc „Przepisy Tymczasowe z dnia 3 czerwca 1919 roku o opłatach za prace przy badaniach, przeprowadzanych przez Instytut torfowy przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych („Monitor Polski" z 1919 r. № 128).

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

(„Monitor Polski" № 158 z dnia 15. VII. 1921 r.

INSTRUKCJA

dla urzędów wojewódzkich w przedmiocie trybu przekazywania G. U. Z. majątków państwowych, przeznaczonych przez Ministra Rolnictwa i D. P. do parcelacji na mocy ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. Ust. № 70 z 1920 r. poz. 462) i przepisów wykonawczych do tej ustawy z dn. 17 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. № 83 z 1920 r. poz. 557).

I. Zasady ogólne.

Art. 1. Majątki państwowe, przeznaczone corocznie przed dniem 1 lutego przez Ministra Rolnictwa i D. P. do parcelacji, winny być przez właściwych referentów rolniczych przekazywane odnośnym komisarzom ziemskim.

Art. 2. Przekazywanie majątków państwowych komisarzom ziemskim polega na:

a) przedwstępnem wprowadzeniu komisarza ziemskiego do przekazanego majątku przez referenta rolniczego w celu rozpoczęcia robót parcelacyjnych i

b) ostatecznem przekazaniu majątku G. U. Z.

II. Przedwstępne wprowadzenie komisarza ziemskiego.

Art. 3. Przedwstępne wprowadzenie komisarza ziemskiego winno mieć miejsce pomiędzy 1 lutego, a 1 kwietnia każdego roku, t. j. zaraz po otrzymaniu przez urzędy wojewódzkie z M. R. i D. P. wykazów majątków, przeznaczonych do parcelacji.

Art. 4. Przy przedwstępnem wprowadzeniu komisarza ziemskiego do majątku, przeznaczonego do parcelacji, sporządza się na gruncie protokuł, przyczem protokuł ten winien zawierać:

a) nazwę majątku, gminy i powiatu,

b) obszar ogólny majątku,

c) obszar poszczególnych użytków rolnych,

d) opis granic majątku i oddzielnie leżących gruntów,

e) opis budynków przekazywanych G. U. Z.,

f) opis wyłączeń na cele kultury rolniczej, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i D. P. i wyszczególnienie wyłączeń na cele gminne, parafjalne, szkolnictwa powszechnego i t. p. oraz ośródków. zaprojektowanych przez M. R. i D. P. ze względu na stan budynków,

g) imię i nazwisko dzierżawcy(ów),

h) termin ekspiracji kontraktu,

i) opis ilościowy i jakościowy żywego i martwego inwentarza państwowego, znajdującego się w majątku;

protokuł sporządza referent rolniczy w obecności komisarza ziemskiego i sołtysa w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, podpisanych przez wyżej wymienionych, z których jeden egzemplarz otrzymuje komisarz ziemski, a drugi referent rolniczy.

O terminie przedwstępnego wprowadzenia komisarza ziemskiego do majątku winno być powiadomione Ministerstwo najpóźniej do dnia 1 czerwca każdego roku.

Art. 5. Przy przedwstępnem wprowadzeniu komisarza ziemskiego do majątku referent rolniczy przekazuje komisarzowi ziemskiemu odnośne akty, mogące stwierdzić obszar ogólny majątku i obszar poszczególnych użytków rolnych, oraz granice majątku, jako to: plany, kontrakty dzierżawne z b. donatarjuszami i t. p., o ile referent rolniczy akty te posiada.

O przekazaniu pomienionych aktów komisarzowi ziemskiemu winno byś zaznaczone w protokule z przedwstępnego wprowadzenia komisarza ziemskiego do majątku.

Otrzymane przez komisarza ziemskiego akty winny być zwrócone referentowi rolniczemu przed ostatecznem przekazaniem majątku G. U. Z.

III. Ostateczne przekazanie majątku.

Art. 6. Ostateczne protokularne przejęcie przez komisarza ziemskiego majątku państwowego, przekazanego do parcelacji, następuje w ciągu miesiąca po ekspirowaniu odnośnych kontraktów dzierżawnych, zawartych przez M. R. i D. P. (Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych względnie wojewodę).

Art. 7. Ostateczne protokularne przejęcie majątków odbywa się w sposób następujący:

a) referent rolniczy przekazuje, a komisarz ziemski przejmuje dany majątek w obecności sołtysa i 2-ch świadków członków gminnej komisji ziemskiej;

b) z ostatecznego przejęcia majątku winien być sporządzony w dwoch jednobrzmiących egzemplarzach protokuł zdawczo odbiorczy, podpisany przez wszystkich obecnych wyżej wymienionych, oraz opatrzony należytemi pieczęciami; jeden egzemplarz otrzymuje komisarz ziemski, a drugi referent rolniczy.

Art. 8. W protokule zdawczo-odbiorczym należy bezwarunkowo uwzględnić:

a) opis granic przejmowanego objektu państwowego z wyszczególnieniem oddzielnie leżących gruntów i budynków, należących do przejmowania objektu (np. osad pokarczemnych, łak, pastwisk i t. p.);

b) powierzchnię ogolną, oraz obszar poszczególnych użytków rolnych, parków i ogrodów owocowych, warzywników, chmielników i t. p.;

c) szczegółowy opis budynków (wymiary, materjał budowlany, stan ich i t. p.), przekazanych wraz z gruntami Głównemu Urzędowi Ziemskiemu z zaznaczeniem, kiedy były postawione (przed 1914 r. czy po 1914 r.),

d) wyszczególnienie zakładów przemysłowych (gorzelnie, młyny, wiatraki, cegielnie i t. p.);

e) szczegółowy opis inwentarzy (rasa, wiek, maść, stan) i zapasów, przekazywanych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, wraz z wyszczególnieniem ich pobieżnej wartości;

f) szczegółowy opis meljoracyj i pieniężną wartość, jaką miały w chwili ich dokonania, z zaznaczeniem, kiedy były dokonane (przed 1914 r., czy po 1914 roku);

g) szczegółowy opis i pieniężną wartość zasiewów, przekazanych Głównemu Urzędowi Ziemskiemu, przyczem ocena ta ma charakter opinjodawczy i podlega zatwierdzeniu Komisji Szacunkowej, powołanej w myśl art. 5 Ustawy z dnia 15-go lipca 1920 r.

o wykonaniu reformy rolnej i § 9 przepisów wykonawczych do tej ustawy;

h) szczegółowy opis wyłączeń (granic, powierzchni, budynków), dokonanych podług art. 12 i 13 niniejszej instrukcji.

Art. 9. Przy ostatecznem przekazywaniu majątku komisarzowi ziemskiemu inwentarz ruchomy może być przekazywany G. U. Z. tylko na mocy każdorazowego polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 10. Do protokułu zdawczo-odbiorczego z ostatecznego przekazania majątku państwowego G. U. Z. a przeznaczonego dla M. R. i D. P., winny być dołączone przez komisarza ziemskiego odrysy planów z oznaczeniem granic i obszaru tego majątku i poszczególnych użytków rolnych, oraz dokonanych wyłączeń.

Koszta sporządzenia odrysów planów obciążają M. R. i D. P.

Art. 11. Protokuły zdawczo-odbiorcze z ostatecznego przekazania majątku G. U. Z. wraz z odrysami planów winny być przesłane do M. R. i D. P. w ciągu dwóch miesięcy po ich sporządzeniu. Urzędy zaś wojewódzkie pozostawią u siebie odpisy tych dokumentów.

IV. Wyłączenia.

Art. 12. Granice wyłączeń, dokonanych na mocy decyzyj M. R. i D. P. lub przez Okręgowe Urzędy Ziemskie podczas parcelacji majątku, komisarz ziemski oznaczy i wytknie na gruncie przy projektowaniu planu parcelacyjnego w porozumieniu z przedstawicielami instytucyj, na rzecz których wyłączenia mają być dokonane i przy udziale referenta rolniczego.

Art. 13. Wyłączenie, przeznaczone przez Ministra Rolnictwa i D. P. na fermy rolne, szkoły rolnicze męskie i żeńskie, stadniny państwowe, na cele kulturalno-rolnicze i wogóle na inne bezpośrednie cele M. R. i D. P., jak np. deputaty dla urzędników leśnych, dla wyrównania granic leśnych i t. p., winny być przy projektowaniu planu parcelacyjnego w całości uwzględnione przez komisarza ziemskiego i w żadnym wypadku nie mogą być kwestjonowane co do ich celowości lub przestrzeni.

Wyłączenie ośrodków, zaprojektowane przez M. R. i D. P. ze względu na rodzaj gleby lub stan budynków bez przeznaczenia tych ośrodków na jakiś cel specjalny, jako też wyłączanie gruntów na cele gminne, szkolne, kościelne i inne cele społeczne, leży w kompetencji urzędów ziemskich, jednak wyłączenia te winny być dokonywane w porozumieniu z referentem rolniczym.

Art. 14. Obszary ośrodków wyłączonych, ze względu na stan budynków lub rodzaj gleby, stanowić będą dwie kategorje wyłączeń: jedną kategorję ośrodków nieprzekraczających 45 ha. i drugą ponad 60 ha. Pierwszy rodzaj ośrodków pozostaje w dyspozycji G. U. Z. ośrodki zaś ponad 60 ha przechodzą pod zarząd M. R. i D. P. i przed dniem 1 listopada każdego roku winny być przejęte przez referenta rolniczego.

Art. 15. Wyłączenia, dokonane w myśl art. 12 i 13, jako grunty państwowe, nie są przekazywane przy ostatecznem przekazywaniu majątku komisarzowi ziemskiemu, lecz nadal pozostają pod opieką i administracją M. R. i D. P.

V. Zarząd nad majątkami przekazanemi do parcelacji.

Art. 16. Do chwili ostatecznego przejęcia majątku państwowego przez komisarza ziemskiego, opiekę i administrację nad nim sprawuje M. R. i D. P.

Art. 17. W kontraktach dzierżawnych ponownie zawieranych, a dotyczących majątków przekazanych do parcelacji, termin ekspiracji winien upływać najpóźniej w dniu 1-go kwietnia roku następnego.

Art. 18. W kontraktach, wymienionych w art. 17, winno być poczynione zastrzeżenie, iż w tym ostatnim okresie dzierżawy mogą być prowadzone prace parcelacyjne bez przeszkody ze strony dzierżawcy, którego prawa ograniczają się po zbiorach tylko do korzystania z pomieszczeń w majątku dla niego i jego dobytku.

Dzierżawca również nie może przeszkadzać nowonabywcom parcel dokonywać podorywek pod zasiewy wiosenne na wyznaczonych dla nich parcelach.

Odsianie oziminy w tym ostatnim roku dzierżawy obowiązuje dzierżawcę, o ile to jest przewidziane w kontrakcie dzierżawnym, lub powinien dzierżawca odpowiednią ilość ziarna zostawić nowonabywcom, aby oni sami mogli oziminę odsiać, o ile wyrażą na to swą zgodę.

Art. 19. O ile zachodzi potrzeba wydzierżawienia przekazanego do parcelacji majątku na rok ostatni, to należy dążyć do wydzierżawienia go poprzedniemu dzierżawcy, któryby reflektował na daną dzierżawę bez konkursu ofert, a unikać wydzierżawiania drobnym dzierżawcom. O ileby, dla braku jednego reflektanta na dzierżawę, zaszła konieczność wydzierżawienia drobnym dzierżawcom, to dzierżawcy ci winni być wybrani z pośród osób zakwalifikowanych przez komisarza ziemskiego na nabywców parcel z danego objektu.

Wydzierżawienie w obydwóch wypadkach winno odbywać się w ścisłem porozumieniu z komisarzem ziemskim.

Art. 20. Na czas przejściowy, t. j. na czas od ustąpienia dzierżawcy do ostatecznego przyjęcia majątku przez komisarza ziemskiego, referent rolniczy w porozumieniu z sołtysem lub wójtem gminy wyznacza dozorcę nad budynkami i inwentarzem ruchomym, o ile takowy w majątku znajdować się będzie.

Art. 21. Administracja państwowa w majątkach przekazanych do parcelacji, o ile uprzednio majątek był w dzierżawie, nie może być bezwarunkowo w tym ostatnim okresie stosowaną, należy bowiem w takich razach dążyć do wydzierżawienia majątku.

Warszawa, dnia 31 marca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 318

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów i Kierowników podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

wykonywania kontroli państwowej.

Podaję niniejszem do wiadomości i zastosowania się, że Zarząd Stadnin Państwowych (centrala), Państwowy Urząd Torfowy i Państwowy Urząd Meteorologiczny podlegają bezpośrednio kontroli Najwyższej Izby Kontroli.

Kontrolę pozostałych urzędów, podległych Ministerstwu, wykonywać będą właściwe Okręgowe Izby Kontroli.

Wszelkie materjały do kontroli za okres budżetowy bieżący i ubiegły, począwszy od 1 stycznia 1919 r., należy przesyłać—zgodnie z powyższem—do właściwego organu Kontroli Państwowej.

Warszawa, dnia 1 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 319

do pp. Naczelników Zarządów Okręgowych Lasów Państwowych, Inspektorów Lasów i Nadleśniczych

w przedmiocie

wydawania ludności z lasów państwowych drewna na odbudowę i na opał.

W Nr. 21 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 marca 1921 r. pozycja 115, zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dn. 17. I. 1921 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe.

Rozporządzenie to jest rozporządzeniem wykonawczem do ustawy z dnia 28 lutego 1919 r. (Dz. Ust. 1919 r. Nr. 20 poz. 229), jednocześnie uwzględnia ono postanowienia ustawy z dn. 18 lipca 1919 r. o pomocy państwowej na odbudowę gospodarstw zniszczonych lub uszkodzonych skutkiem wojny (Dz. Ust. z 1919 r. Nr. 63 poz. 368), oraz ustawy z dn. 15 lipca 1920 r. zmieniającej art. 8 ustawy poprzednio wspomnianej (Dz Ust. z 1920 r. Nr. 62 poz. 405). Powołane we wstępie rozporządzenie, uchylając obowiązujące dotąd rozporządzenia wykonawcze Ministra Robót Publicznych z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. z 1920 r. № 14, poz. 76) i z dnia 1 września 1920 r. (Dz. Ust z 1920 r. Nr. 88 poz. 579) ustala nowy tryb postępowania przy zaopatrywaniu ludności w drewno budulcowe i opałowe.

Przy stosowaniu omawianego rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dn. 17. I. 21 r. należy zwrócić uwagę, że w myśl § 1 prócz wydawania drewna budulcowego na odbudowę zniszczonych przez działania wojenne, a należących do drobnych rolników, oraz drobnych posiadaczy miejskich domów mieszkalnych i zabudowań gospodarczych (art. 1 lit. „a" ustawy z dn. 28 lutego 1919 r.) mają nadleśnictwa rządowe, na podstawie

decyzji państwowego Biura Odbudowy wydawać z lasów państwowych drewno budulcowe także i na odbudowę szkół, kościołów i budowli użyużyteczności publicznej, o ile ich odbudowa bez pomocy Państwa nie mogłaby być dokonaną.

Zarządy Okręgowe Lasów Państwowych i nadleśnictwa nie są powołane do oceniania, na odbudowę których szkół, kościołów lub budowli użyteczności publicznej ma być drewno wydane, jak nie mniej do osądzenia, czy odbudowa dokonaną być może bez pomocy finansowej Państwa. Pod tym względem przyjmuje na siebie odpowiedzialność Państwowe Biuro Odbudowy, które upoważnienie na odbiór drewna wystawiło.

Na cele, wyszczególnione w § 1 rozporządzenia wykonawczego M. R. P. z dn. 17. I. 21 r., ma być wydawane drewno z lasów państwowych na rachunek Skarbu Państwa po cenach urzędowo ustanowionych z ilości drewna zajętego dla odbudowy, unormowanej rozporządzeniem M. R. i D. P. z dnia 2 września 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. Nr. 80 poz. 586) tym poszkodowanym, którzy jeszcze nie otrzymali w myśl art. 6 ustawy z dnia 18 lipca 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. Nr. 63 poz. 368) finansowej pomocy państwowej. Przy wypisywaniu asygnacyj na wydanie drzewa na rachunek Skarbu Państwa należy zachować wszystkie te formalności, o których mowa w okólniku Nr. 20, w przedmiocie wydawania drzewa z lasów państwowych na rachunek Skarbu Państwa (Dz. Urz. M. R. i D. P. z 1919 r. Nr. 9). Pod cenami urzędowo ustanowionemi należy rozumieć ceny drzewa budulcowego, ogłoszone w rozporządzeniu wykonawczem Ministra Rolnictwa i D. P. z dn. 15. VII. 1919 r. (Mon. Pol. Nr. 161 z dn. 21 lipca 1919 r.) dla Kongresówki, dla Małopolski natomiast ceny, ustanowione w cennikach, ułożonych przez byłą Gł. K. R. D., a zatwierdzonych przez M. Roln. i D. P.

Stwierdzenie faktu, że posiadacz upoważnienia, wystawionego przez Państwowe Biuro Odbudowy, nie otrzymał dotychczas finansowej pomocy państwowej, że wartość przydzielonego mu drzewa budulcowego nie przekracza wartości bezpośredniej rzeczowej szkody wojennej, względnie, że ilość wydać się mającego budulcu nie przekracza ilości drzewa, jaką zawierały zniszczone budynki mieszkalne i gospodarcze, wreszcie, że po doliczeniu tego wszystkiego, co poszkodowany według brzmienia art. 5 ustawy z dnia 18 lipca 1919 r. skądkolwiek otrzymał nie przekracza kwoty 20.000 mk. polskich, względnie granic pomocy przewidzianej art. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. z 1920 r. Nr. 62 poz. 405) należy do obowiązków Państwowego Biura Odbudowy, wzgl. komisji, utworzonej na mocy ustawy z dn. 18 lipca 1919 r. (Dz. P. z 1919 r. Nr. 63 poz. 368) lub Komisji Szacunkowej, a nie Z. O. L. P. lub nadleśnictw.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia wykonawczego Ministra Robót Publicznych z dnia 17 stycznia 1921 r. wydawane być ma drzewo budulcowe w miarę posiadanych zapasów, oraz stwierdzonej potrzeby, także na inne cele, a mianowicie:

a) na odbudowę zniszczonych przez działania wojenne domów i gospodarstw takich drobnych rolników i posiadaczy realności miejskich, którzy mogą się odbudować z własnych funduszów i nie posiadają prawa do otrzymania zapomogi państwowej, przewidzianej Ustawą z dnia 18 lipca 1919 r. (Dz. Pr. z 1919 r. Nr. 63 poz. 368). Na ten cel drzewo budulcowe ma być wydawane za zapłatą, po średnich cenach targowych, ustalonych przez M. R. i D. P. z drzewa zajętego ponad normę, t. j. ponad 30% etatu budulcowego. Jako takie ceny uważać i zastosowywać należy ceny, ogłoszone w rozporządzeniu Ministra

Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 23 kwietnia 1921 r. (Dz. Ust. z 1921 r. Nr. 41 poz. 252) i, o ile ceny te jednak byłyby wyższe od cen taksy rządowej, zatwierdzonej przez M. R. i D. P., obowiązującej w dniu wydania drewna, w takim razie należy stosować ceny taksy rządowej;

b) na odbudowę drobnych gospodarstw rolnych, spalonych wskutek elementarnej klęski pożarowej i

c) na odbudowę nowych osad, powstających przy wykonaniu reformy rolnej.

Drzewo budulcowe na cele, wymienione w p. „b" i „c", ma być wydawane z ilości zajętego dla odbudowy drzewa, unormowanej rozporządzeniem M. Roln. i D. P. z dn. 2 września 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. Nr. 89 poz. 586), po cenach, ustanowionych w rozporządzeniu M. R. i D. P. z dn. 15 lipca 1919 r. dla Kongresówki, i cennikach byłej Gł. K. R. D. dla Małopolski. Dla usprawiedliwienia wydatku drzewa po tej ulgowej cenie powinno być doklejone pismo z decyzją Państwowego Biura Odbudowy do trzeciego egzemplarza (rocznego) asygnacyj, przeznaczonych dla Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych.

Drzewo opałowe wydawane być ma na zasadzie decyzji o rozdziale drzewa odnośnych starostw (§ 5) w miarę posiadanych zapasów i stwierdzonej potrzeby niezamożnej ludności za zapłatą przy odbiorze po cenach urzędowo ustanowionych, a więc po cenach, ogłoszonych w Rozporządzeniu M. R. i D. P. z dn. 26 listopada 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 117 z dn. 23. XII. 1920 r. poz. 772); z lasów państwowych wydawać mają nadleśnictwa drzewo opałowe po takich samych cenach, jak i w lasach prywatnych.

Stwierdzenie niezamożności uprawnionego do poboru drzewa opałowego, oraz potrzeba wydania drzewa należy do odnośnego starostwa.

O ile urzędowo ustanowione ceny nie obejmują kosztów wyróbki drzewa, a drzewo to oddają nadleśnictwa w stanie wyrobionym (§ 6 Rozp.) loco las, lub skład, doliczać należy uprawnionemu do poboru do wartości drzewa na pniu wszelkie rzeczywiste koszty wyróbki drzewa, oraz ewent. przewiezienie drzewa do składu.

Obowiązek kontrolowania (§ 7 rozp.), czy pobrane na podstawie upoważnienia Biura Odbudowy lub starostwa drzewo budulcowe i opałowe użyte zostało rzeczywiście tylko na cele wyznaczone, ciąży na nadleśnictwach, które w razie skonstatowania faktów użycia takiego drzewa na inny cel, lub odstąpienia go osobom trzecim, powinny współdziałać w pociągnięciu winnych do odpowiedzialności karnej.

Rozdział drzewa budulcowego (§ 8 Rozp.) przeprowadzają Państwowe Biuro Odbudowy, opałowego natomiast odnośne starostwa, wyznaczając uprawnionym terminy do zabrania drzewa z lasu.

Przekroczenie tego terminu powoduje utratę prawa poboru, a asygnowane drzewo może być w tym wypadku tylko wówczas wydane, skoro uprawniony wykaże się przed nadleśnictwem pisemnem przedłużeniem terminu poboru przez Biuro Odbudowy lub starostwo.

Zwracam wreszcie uwagę, że prawo zajęcia drzewa zarówno w ilości normalnej, jak przekraczającej 30% 10-cioletniego etatu budulcowego przysługuje Ministerstwu Robót Publicznych tylko w lasach prywatnych, albowiem tak w postanowieniach ustawy z dn. 28 lutego 1919 r., jak i w § 10-ym rozporządzenia M. R. P. z dnia 17 stycznia 1921 r. jako naczelną zasadę uznano, że w lasach państwowych potrzebną ilość drzewa wyznacza M. R. i D. P.

Z § 10 go powołanego rozporządzenia z dnia 17. I. 21 r. wynika jasno, że Biura Odbudowy nie mają prawa zajęcia jakichkolwiek ilości drewna w lasach państwowych, ani w granicach do 30%, ani ponad tę normę.

Na pp. Naczelników Z. O. L. P. oraz Inspektorów w lasach państwowych nakładam obowiązek czuwania nad należytem wykonaniem postanowień niniejszego okólnika.

Warszawa, dnia 1 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński.

Dyrektor Departamentu Leśnictwa:
J. Miklaszewski

OKÓLNIK № 320

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Wojewodów i Kierowników Urzędów podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w przedmiocie

legitymacyj służbowych dla urzędników etatowych i niższych funkcjonarjuszów państwowych.

W myśl rozporządzenia Ministra Kolei Żelaznych, ogłoszonego w Monitorze Polskim z dn. 17 czerwca r. b. № 135, oznajmiam, że ważność dotychczasowych różnorodnych legitymacyj służbowych do uzyskania ulg w opłatach za przejazd kolejami pracowników państwowych kończy się z dn. 30 czerwca r. b. i że odtąd ulgi rzeczone udzielane będą tylko etatowym (stabilizowanym) pracownikom państwowym i tylko na podstawie legitymacyj urzędowych według wzoru, ustalonego w okólnikach Prezydjum Rady Ministrów z dn. 11.XII.1919 r. № 14824 i 2 XI.1920 r. № 16339.

Powołując się na powyższe okólniki i przesyłając w załączeniu wzory a) legitymacji dla urzędników i b) legitymacji dla funkcjonarjuszów niższych, zaznaczam, że legitymacja taka winna być oprawiona w okładkę koloru czarnego z wytłoczonym na zewnętrznej stronie orłem państwowym. Wewnętrzna strona okładki winna zawierać obramowanie na fotografję formatu wizytowego. Otwór obramowania wynosić ma w świetle $5\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{2}$ cm.

Fotografja ma być opatrzona własnoręcznym podpisem właściciela (podpis powinien być umieszczony na samej odbitce fotograficznej) i odpowiedniej wielkości pieczęcią urzędu, wystawiającego legitymację. Podpis właściciela i pieczęć muszą być widoczne.

Legitymacje powyżej określonego typu powinny być wystawiane jedynie urzędnikom i funkcjonarjuszom niższym stabilizowanym (etatowym), przyczem należy prowadzić ścisłą ewidencję wydawanych legitymacyj.

W każdym wypadku ustąpienia pracownika ze służby państwowej legitymacja winna być bezwarunkowo zwrócona.

W końcu nadmieniam, że legitymacje dla urzędników i funkcjonarjuszów etatowych, których mianowanie należy do zakresu władzy Ministra,

Wzór do Okólnika № 320.

(Strona 1).

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych

Legitymacja Urzędnicza

ważna do dnia 31 Grudnia 19........

dla P. ....

....

Warszawa, dnia..

M i n i s t e r

(Strona 2).

Ważność niniejszej legitymacji przedłuża się do dnia 31 grudnia roku

19.......................

Naczelnik wydziału osobowego

Warszawa, dn. ....

19.......................

Naczelnik wydziału osobowego

Warszawa, dn. ....

№ Legitymacji..................

Pieczęć Urzędu wystawiającego legitymację:

Własnoręczny podpis właściciela legitymacji:

....

wydawane będą przez Wydział Osobowy Ministerstwa, urzędnikom zaś i funkcjonarjuszom, których mianowanie przekazane zostało przez ustawy organizacyjne zwierzchnikom właściwych urzędów — przez tych ostatnich.

Warszawa, dnia 2 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

OKÓLNIK № 321

do pp. Wojewodów: Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego, Białostockiego, Nowogródzkiego, Poleskiego, Wołyńskiego i Naczelnika Zarządu Okręgowego Lasów Państwowych we Lwowie

w przedmiocie

wyłączania gruntów z majątków państwowych, tytułem deputatów dla urzędników i służby leśnej.

Decyzją p. Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 13/XI 1920 r., znoszącą ustanowione rozporządzeniem M-stwa R. i D. P. z dn. 29. XI 1918 r. normy gruntów deputatowych (Dz. Urzęd. M. R. i D. P. № 6 z dn. 17. IV. 1920 r.), zostały ustanowione normy tych gruntów stosownie do jakości gleby według klasyfikacji użytków gospodarczych, wymienionych w przepisach szacunkowych Tow. Kredyt. Ziemsk. z dn. 20.XII.1910 r. (Zb. Praw i Przep. Tow. Kredyt. Ziemsk. T. XIV wyd. 1911 r.) jak następuje:

Dla	Klasyfikacja użytków gospodarczych					
	I kl. mniej o 25% niż w kl. III	II kl. o 15% mniej, niż w kl. III	III kl. zasadnicza	IV kl. o 10% więcej, niż w kl. III	V kl. o 25% więcej, niż w kl. III	VI kl. o 30% więcej, niż w kl. III
a) nadleśniczych . . .	6,75 ha	7,65 ha	9,0 ha	9,9 ha	10,8 ha	11,7 ha
b) leśniczych	4,5 „	5,1 „	6,0 „	6,6 „	7,2 „	7,8 „
c) podleśnych i gajowych	3,0 „	3,4 „	4,0 „	4,4 „	4,8 „	5,2 „
d) sekretarzy i kasjerów przy nadl.	1,88 „	2,13 „	2,5 „	2,75 „	3,0 „	3,25
e) stróżów przy kancelarji nadl.	1,5 „	1,70 „	2,0 „	2,2 „	2,4 „	2,6 „

Uwaga: Zasadniczą co do jakości gleby jest klasa III; wymiary są podane w hektarach.

Cały dalszy personel leśny i kancelaryjny nie posiada prawa korzystania z gruntów deputatowych.

Powyższe normy zostały podane do wiadomości Z. O. L. P. przez Departament Leśnictwa w dniu 14 stycznia 1921 r. № 24183/20.

Wydzielania gruntów deputatowych na potrzeby nadleśnictw, podług wyżej podanych norm, winny dokonywać poszczególne urzędy wojewódz-

kie na skutek wniosku danego nadleśnictwa, zatwierdzonego przez Z. O. L. P. podług następujących przepisów:

1. Wyłączanie z majątków, przekazanych do parcelacji, winno być dokonywane przez Okr. Urz. Ziemskie na wnioski urzędów wojewódzkich przy udziale miejscowego referenta rolniczego i zainteresowanego nadleśniczego, przyczem wyłączenia te, w myśl przepisów, dotyczących zasad kwalifikowania i przekazywania G. U. Z. maj. państw. do parcelacji z dn. 8 III. 1921 r. winni być całkowicie przez Urz. Ziemskie uwzględniane, o ile stan robót parcelacyjnych na to pozwala.

2. Wydzielanie z majątków, pozostających pod zarządem M. R. i D. P. niezależnie od tego, czy majątek znajduje się w dzierżawie, czy też w administracji państwowej, winno być dokonywane przez ref. rolniczego na skutek decyzji urzędu wojewódzkiego, jednak każdorazowo w porozumieniu z komisarzem ziemskim, a to w tym celu, aby dokonywane wyłączenie na rzecz nadleśnictw nie sprzeciwiało się planowi ewentualnego późniejszego rozparcelowania majątku. Gdyby konieczne wydzielenie na rzecz nadleśnictwa z majątków wydzierżawionych przekraczało 10% wydzierżawionego obszaru, należy dokonać narazie częściowego wyłączenia do tej wysokości, ostateczne zaś wyłączenie gruntów deputatowych do wysokości norm winno być dokonane po ekspiracji kontraktu dzierżawnego.

3. Wyłączenie gruntów z majątków, przeznaczonych w części na cele kultury rolniczej, winno być dokonywane w porozumieniu z przedstawicielami Sejmików, przyczem ośrodek majątku wraz z zabudowaniami gospodarczemi całkowicie, bez podziału, winien być przeznaczony na cele kultury rolniczej. Pozostawiony dla celów kultury rolniczej ośrodek winien zawierać conajmniej — zależnie od jego przeznaczenia 300 morgów na fermę rolną, 60 morgów na szkołę rolniczą męską, 30 morgów na szkołę gospodarstwa wiejskiego dla dziewcząt i 60 morgów na pole doświadczalne. Z majątku, przeznaczonego w całości na cele kultury rolniczej, wyłączenia na deputaty urzędników i służby leśnej dokonywane być nie mogą.

4. O ile ośrodek majątku, nie przeznaczonego na cele kultury rolniczej. został przeznaczony wraz z zabudowaniami na inny cel społeczny, to oddawanie części zabudowań folwarcznych na potrzeby nadleśnictw nie może mieć miejsca, a wszystkie budynki winny być oddane na cel społeczny.

5. Gdyby nadleśnictwu, z jakiegokolwiekbądź powodu nie można było wydzielić gruntu deputatowego z majątków państwowych podług przepisanej normy, wówczas winien zaspokoić potrzeby nadleśnictwa Zarząd Okręgowy Lasów Państwowych z powierzchni leśnej z poręb w myśl wspomnianego wyżej pisma Departamentu Leśnictwa z dn. 14 I. 1921 r. № 24183 20.

6. Użytkowanie przez urzędników leśnych gruntów ponad przepisaną normę jest niedopuszczalne. Z tego też powodu grunty, zarezerwowane na wyrównanie granic leśnych, a na deputaty dla nadleśnictwa nie przeznaczone, winny znajdować się pod wyłącznym zarządem referentów rolniczych i jako takie być wydzierżawiane aż do chwili ich zalesienia

7. Z uwagi na parcelację majątków państwowych, należy jak najrychlej w porozumieniu z Zarządem Okręgowym Lasów Państwowych osiedlić nadleśnictwo jeszcze niezainstalowane — w miarę możności na ośrodkach folwarków. przeznaczonych do parcelacji, a odpowiednich wobec położenia swego w blizkości lasów na siedziby dla nadleśnictw. Nadleśnictwom należy oddawać zabudowania folwarczne celem uniknięcia kosztów wznoszenia nowych budowli.

8. O ile urzędy wojewódzkie przy wydzielaniu gruntów na potrzeby urzędów leśnych nie dojdą do porozumienia z Z. O. L. P. lub Okręg. Urzęd. Ziemsk.— należy się odwołać do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

O każdym wypadku wyłączenia gruntów na potrzeby urzędów leśnych w myśl niniejszego okólnika urzędy wojewódzkie winny powiadomić M-stwo Rolnictwa i D. P. w ciągu miesiąca od dnia wyłączenia.

Warszawa, dnia 6 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński.

OKÓLNIK № 322

do pp. Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów i Wojewodów

w przedmiocie

wykonania budżetu na rok 1921, oszczędności w wydatkach, oraz zwiększenia dochodów.

Położenie finansowe Rzeczypospospolitej wymaga, by wszystkie władze starały się przeprowadzić jak najdalej idącą oszczędność w wydatkach, oraz zwiększyć, o ile można dochody.

Przy wykonaniu budżetu na r. 1921 należy, prócz ogólnych zasad oszczędności i zwiększenia dochodów, wziąć pod uwagę następujące zasady:

1. Przekroczenie kredytów, przyznanych preliminarzem budżetowym dla poszczególnych urzędów, jest niedopuszczalne. Kierownicy urzędów obowiązani są pod osobistą odpowiedzialnością do dochowania zakreślonych granic kredytowych.

Gdyby w ciagu okresu budżetowego pokazało się, że kredyt, przewidziany na dany cel, jest nie wystarczający z przyczyn istotnych, których zbadanie i ocenę zastrzega sobie Ministerstwo Skarbu, lub też, gdyby zaszła konieczność uskutecznienia wydatku nieprzewidzianego w preliminarzu, natenczas należy wystąpić z wnioskiem o otwarcie nowego kredytu, lub przekroczenie kredytu preliminowanego. Wniosek taki jednak będzie mógł być uwzględniony tylko w razie wykazania równowartościowego zaoszczędzenia w innej rubryce preliminarza (czyli tylko w drodze virement).

Zaoszczędzenie takie musi być definitywne w tem rozumieniu, że dany kredyt, uszczuplany na korzyść innego, będzie wystarczający do końca okresu budżetowego wedle umotywowanych przewidywań i dotychczasowych doświadczeń, względnie, że w razie skasowania go na korzyść innego wydatku, faktycznie może być do końca okresu budżetowego uznany za zbędny.

Niedopuszczalne jest virement z ktedytów jednorazowych na korzyść wydatków, sprowadzających obciążenie Skarbu w kilku okresach budżetowych, oraz z kredytów rzeczowych na osobowe.

2. Artykuł 10-ty Konstytucji stanowi, że wszelkie wnioski ustawodawcze, pociągające za sobą konsekwencje finansowe, muszą być oparte na planie zużycia żądanych kredytów, oraz przedstawiać propozycje co do pokrycia danego wydatku.

Każdy przeto wniosek, wymagający uregulowania w drodze ustawy lub rozporządzenia, musi zawierać:

a) ścisłe, oparte na możliwie najdokładniejszych danych, cyfrowe obliczenia co do wywołanego przez wniosek obciążenia Skarbu,
b) propozycję co do sposobu budżetowego pokrycia danego wydatku.

3. Ministerstwo Skarbu zawiadomiło, że nie zgodzi się bezwarunkowo na żadne zwiększenie etatów osobowych i oczekuje redukcji personelu we władzach II i I-ej instancji. Należy przeto w zakresie działania Ministerstwa Rolnictwa i D. P. ułatwić i w miarę możności iść na rękę pracom wojewódzkich komisyj oszczędnościowych, utworzonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 1921 r. (Mon. Pol. Nr. 66), oraz starać się o przeprowadzenie jak największej, istotnie możliwej redukcji personelu, oraz reorganizacji władz i urzędów, ktoraby dalszą redukcję personelu umożliwiła.

4. Końcowe stadja okresów budżetowych cechowała dotychczas zazwyczaj gorączkowa gospodarka wydatkowa, zmierzająca do maksimalnego wykorzystania preliminowanych kredytów. Gospodarka taka jest

a) zupełnie bezcelowa wobec istnienia terminu ulgowego,
b) szkodliwa, gdyż wywołuje niestosunkowo nadmierne zapotrzebowania środków obiegowych w pewnych okresach czasu, względnie powoduje zwyżkę cen.

Gospodarka winna być przez cały okres budżetowy normalna, zastosowana do istotnych potrzeb życiowych, nagromadzanie zaś przy końcu okresu budżetowego wydatków, wzgł. staranie się o wydatkowanie pozostałości budżetowych nie powinno mieć miejsca.

5. Zdarzają się — jak twierdzi Ministerstwo Skarbu — wypadki pośredniego przekraczania rozporządzalnych kredytów, polegające na zgłaszaniu w następnych okresach budżetowych wniosków o pokrycie zobowiązań, powstałych w okresie ubiegłym, a nie zaspokojonych ani we właściwym okresie, ani też w terminie ulgowym na skutek braku pokrycia. Podobne przekroczenia są prawnie i finansowo niedopuszczane; Ministerstwo Skarbu zawiadomiło, że takie przekroczenia nie będą uwzględniane i będą musiały być pokryte z kosztów bieżących, a więc z uszczerbkiem dla aktualnych budżetowych potrzeb administracji.

6. Należy zwrócić baczną uwagę na podwyższenie dochodów. Wszędzie, gdzie to jest możliwe i w stopniu możliwie największym, należy starać się o podniesienie wpływów.

Powyższe przepisy podaję do jak najściślejszego stosowania w myśl zasad, ustalonych w okólniku p. Ministra Skarbu z dnia 22/V 1921 r. L. 9316/D. B. w przedmiocie wykonania budżetu w r. 1921.

Warszawa, dnia 6 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Raczyński.

OKÓLNIK № 323

do pp Dyrektorów Departamentów, Naczelników Wydziałów i Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów

w przedmiocie

wypłacenia urzędnikom bezzwrotnego zasiłku.

Rada Ministrów na posiedzeniu z dn. 30 czerwca 1921 r. uchwaliła przyznać funkcjonarjuszom państwowym jednorazowy bezzwrotny zasiłek w kwotach, podanych w załączonej tabeli.

Uprawomocnieni do otrzymania uchwalonego zasiłku są wszyscy funkcjonarjusze państwowi, pobierający uposażenie w myśl postanowień ustaw z dn. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. R. P. № 65 poz. 429—436) tudzież pracownicy kontraktowi, których wynagrodzenie ustalono w myśl zasad, zawartych w ust. 3-ciej zarządzenia Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 marca 1921 r. № 3868 (Ok. M. R. i D. P. N. 283).

Wyłączeni są natomiast od tego zasiłku pracownicy kontraktowi, przyjęci na czas w umowie zgóry oznaczony, a nadto ci, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od uposażenia urzędnika lub funkcjonarjusza, spełniającego analogiczne lub podobne funkcje, pracownicy sezonowi i czasowi, oraz ci wszyscy pracownicy, których powiadomiono już lub równocześnie powiadamia się o rozwiązaniu z nimi stosunku służbowego, a wreszcie z pośród odbywających służbę wojskową poza wiekiem poborowym funkcjonarjusze samotni.

Młodocianym pracownikom niżej lat 18 wypłacić należy połowę stawki, ustalonej dla niższych funkcjonarjuszów I-go i II-go stopnia płacy.

Wydatek, spowodowany wypłatą jednorazowego zasiłku, księgować należy na „dodatki drożyźniane“ w budżecie właściwego resortu.

Wykazy kwot, wypłaconych tytułem tego zasiłku przez poszczególne urzędy, muszą być nadesłane do M stwa R. i D. P.

Warszawa, dn. 13 lipca 1921 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
J. Raczyński

URZĘDNICY I FUNKCJONARJUSZE.

Stopień służbowy.	Kwota zasiłku w miejscowościach I klasy	II i III kl.	IV i V kl.
XII i XI	7000	6000	5000
X i IX	9000	8000	7000
VIII i VII	10000	9000	8000
VI i V	11000	10000	9000
IV i III	12000	11000	
Funkcjonarjusze niżsi.			
1 — 2	5000	4000	3000
3 — 4	6000	5000	4000
5 — 9	7000	6000	5000

Pozatem otrzymają wszyscy funkcjonarjusze jednolity dodatek rodzinny według następujących zasad:

Klasa miejscowości.	Rodzina mała.	Rodzina średnia.	Rodzina duża.
I klasy	2000	3500	5000
II i III klasy	1800	3200	4500
IV i V klasy	1600	2800	4000

WYDAWNICTWA
MINISTERISTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

№ 1. STOSUNKI ROLNICZE KRÓLESTWA KONGRESOWEGO. Praca zbiorowa, opracowana pod ogólnym kierunkiem Podsekretarza Stanu. Stanisława Janickiego, redagowana przez d-ra Stefana Rosińskiego i Feliksa Ubysza. Stronic XLIII + 641. (Wyczerpane).

№ 2. Prof. Zdzisław Ludkiewicz. POLITYKA AGRARNA. Str. XII + 371. (Wyczerpane).

№ 3. Prof. I. Mikułowski-Pomorski. REFORMA AGRARNA W ROSJI w r. 1917. Str. 51. Cena Mk. 35.—

№ 4. Inż. K. Łubkowski. WYRÓB TORFU LANEGO SPOSOBEM DUŃSKIM. Z 9 ilustracjami. Str. 76. Cena Mk. 40.—

№ 5. NIEMIECKIE ZAMIERZENIA KOLONIZACYJNE W POLSCE R. 1919. Str. 180. Cena Mk. 90.—

№ 6. Prof. S. Moszczeński. POSZUKIWANIE CENNOŚCI GRUNTÓW I MAJĄTKÓW WIEJSKICH. Str. 350. Cena Mk. 150.—

№ 7. A. Rose. BILANS HANDLOWY ZIEM B. ZABORU PRUSKIEGO. Str. 697. Cena Mk. 300.—

№ 8. Prof. Karol Różycki. PROJEKT PAŃSTWOWEJ ORGANIZACJI HODOWLI BYDŁA. Cena Mk. 65.—

№ 9. D-r Ludwik Garbowski. OCENA NASION U NAS I ZAGRANICĄ. Str. 125. Cena Mk. 65.—

№ 10. INSTRUKCJA DLA STACJI METEOROLOGICZNYCH SIECI POLSKIEJ. Cena Mk. 300.—

№ 11. Prof. Inż. St. Biedrzycki. MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE W MNIEJSZEM GOSPODARSTWIE ROLNEM. Z 104 ilustracjami. Str. 127. Cena Mk. 70.—

№ 12. PROGRAM LUDOWEJ SZKOŁY ROLNICZEJ ŻEŃSKIEJ. Str. 68. Cena Mk. 120.—

№ 13. PROGRAM LUDOWEJ SZKOŁY ROLNICZEJ MĘSKIEJ. Str. 123. Cena Mk. 170.—

SKŁAD GŁÓWNY W „KSIĘGARNI ROLNICZEJ"
WARSZAWA, UL. NOWY ŚWIAT 35.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 14448

Cena 51 mk.